

www.merhabahaber.com

Cilt: 14 • Sayı: 33
10 ARALIK 2014 ÇARŞAMBA

Merhaba

gazetesinin her **Çarşamba**
okurlarına armağanıdır.

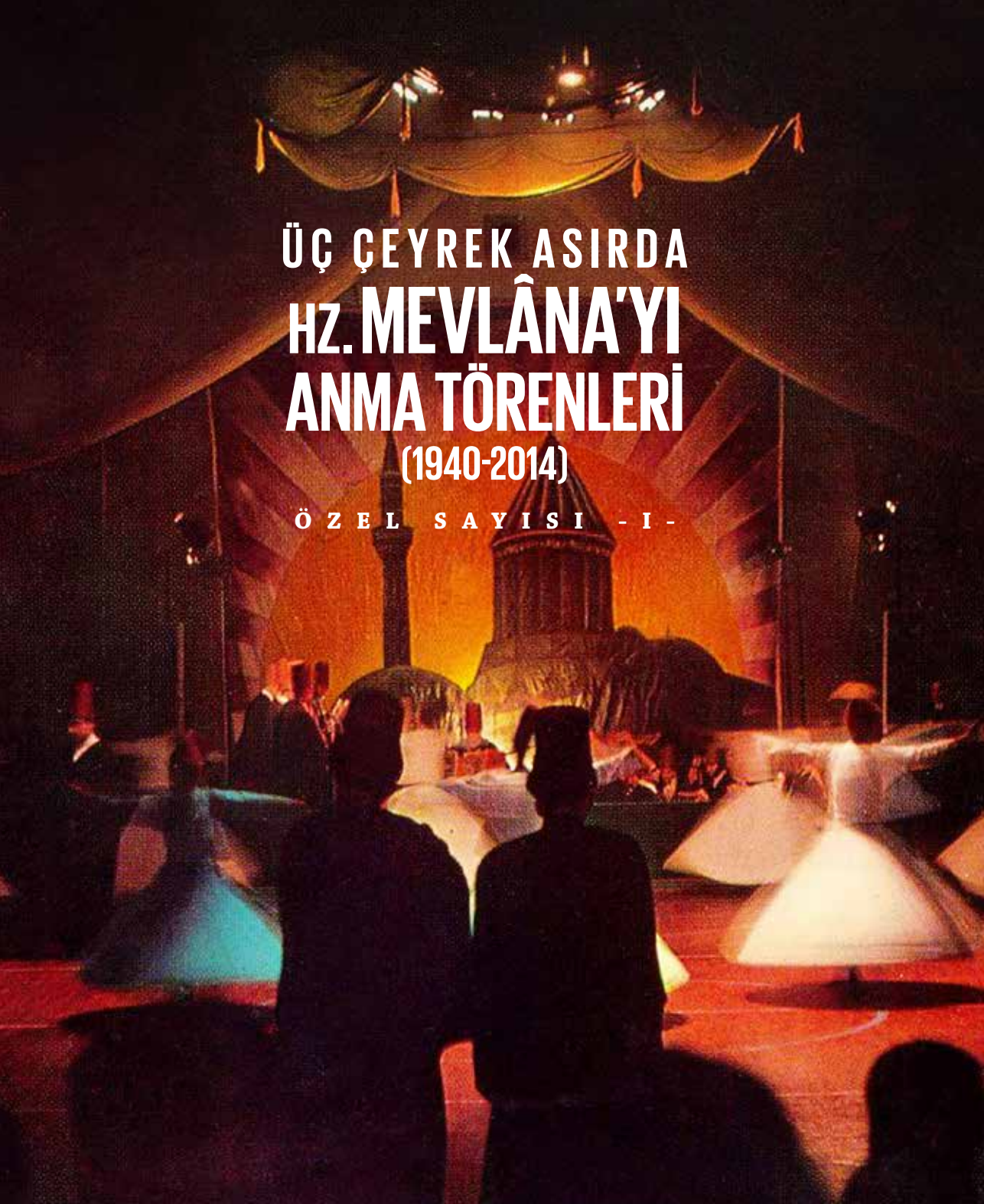
KADEMİK

Sayfalar

Hazırlayanlar: **M. Ali UZ - Serdar CEYLAN**
maliuz@merhabagazetesi.com.tr • srceylan@hotmail.com

ÜÇ ÇEYREK ASIRDA
HZ. MEVLÂNA'YI
ANMA TÖRENLERİ
(1940-2014)

Ö Z E L S A Y I S I - I -

ÜÇ ÇEYREK ASIRDA HZ. MEVLÂNA'YI ANMA TÖRENLERİ ÖZEL SAYISI ÜZERİNE...

Geçtiğimiz sene neşredilen “Neyzen Selami Bertuğ’un Anılarından Belgelerle Hazreti Mevlâna’yı Anma Törenleri” isimli belgesel kitap ile 1942 ile 1974 yılları arasındaki Hazreti Mevlâna’yı Anma Törenleri hatıralardan, sadırdan satıra mümkün olduğunca nakledilmişti.

Kırklı yıllarda bir halkevi faaliyetini çerçevesinde az sayıda kişinin izlediği bir anma töreni olarak başlayan Hazreti Mevlâna’yı Anma Törenleri’nin, bugün tüm dünyada milyonlarca kişinin takip ettiği bir etkinliğe dönüşmesini konu alan bu kitapta bu dönüşümün pek bilinmeyen hikâyesi anlatılmıştır. 1942 yılından itibaren Hazreti Mevlâna’yı anma törenleri başlangıcından itibaren; törenlerin düzenleniş şekli ve içeriği, zaman içerisindeki gelişimi, bu süreçte görev alanlar, zamanla ortaya çıkan farklı görüş ve değerlendirmeler ve karşılaşılan aksilikler detaylı bir şekilde Neyzen Selami Bertuğ’un arşivi ile çok sayıda fotoğraf, mektup ve vesikadan da istifade edilerek Neyzen Selami Bertuğ’un öğrencisi Yavuz Selim Ağaoğlu tarafından bu eserde toplanmıştır. 1974 yılından günümüze kadar olan hikâyesi için ise görüş-

meler, fotoğraf, bilgi ve belgelerin derlenmesine devam edilmektedir.

Her Konyalı gibi bizde de derin izler bırakan, “Mevlana İhtifal”leri, şehrimizin yurtiçinden yurtdışından ilim, kültür, sanat camiasının önemli isimlerini misafir etmesine, “Sema Ayin”leri sonrasında evlerde sabah ezanlarına kadar süren sohbet meclislerine, imzalanıp bizlere de getirilen yeni kitaplara, her yıl hasretle beklediğimiz dostlar-

la meşk’lere vesile olmaktadır... Ve tüm tartışmalardan uzak olarak işte bu nimetlerinden istifade edebilenler hatıralarını kaleme almalı, bilgi ve belgeleri geleceğe aktarmalı...

Biz de bu taleple gittiğimiz büyüklerin teşviki ile en yeni çeyrek asrı kaleme almaya gayret ediyoruz...

Bu satırları kaleme alan ben-denizin ilk anılarından biri; ba-baannemin kucağında, **1985 Mayıs** ayında henüz iki buçuk yaşında Hz. Mevlana Türbesi’ne yaptığımız ziyaret. Aile büyüklerinin anlatımları ile hafızamda netleşen bu ziyaretimizin hafızalarda yer etmesine, o yıllarda Türbe’nin ön avlusunda bulunan

satış büfesinden kimsenin haberi olmadan aldığım bir kartpostal neden olmuş. Telaş ile geri dönüş, ikinci ziyaretimize vesile olan ve ücreti ödenen bu kartpostal halen koleksiyonumuzda bulunmaktadır.

Ve **Aralık 1987** senesinde babam Dr. Mehmet Ceylan'ın hekim olarak görev aldığı Hz. Mevlana İhtifalleri, tılsımlı bir dünyanın kapılarını bize de açmıştı. Ney, tambur, kudüm, kanun ile ilk tanışmamız, geçtiğimiz yıllarda pek çoğu aramızdan ayrılan, 80'li yılların ihtifal heyeti mensupları ile tanışıklığımız bu yıllara dayanmaktadır. 1987 senesinden günümüze kadar aralıksız ve istisnasız iştirak ettiğimiz ihtifallerde, 1990'ların sonları ve 2000'li yıllarda da resmi olarak görev almak kısmet olmuştu. Bu

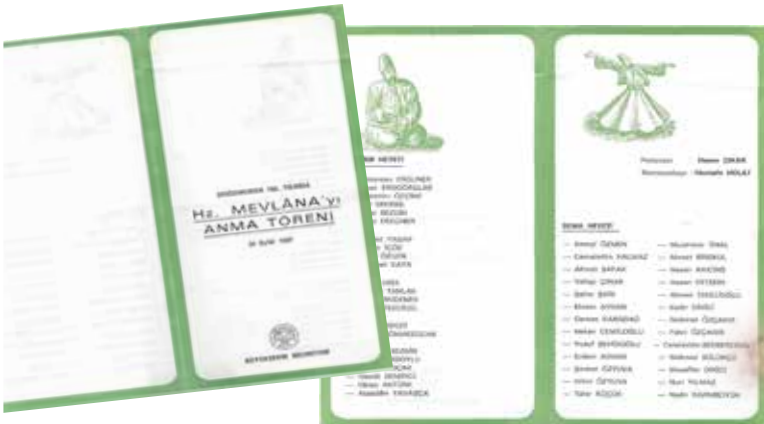
bereketli günlerde, Hz. Mevlana'nın misafirleri olan kıymetli dostlara tekrar teşekkür ediyoruz.

1997 tarihinden itibaren yayımlanmakta olan Akademik Sayfalar olarak biz de bu yıl, "Üç Çeyrek Asırda Hazreti Mevlâna'yı Anma Törenleri" Özel Sayısı ile yapılan çalışmalara katkıda bulunmayı ümit ediyor, Yavuz Selim Ağaoglu ve Muhammed Ali Orak'a teşekkür ediyoruz.

Yazarlarımız, okurlarımızın da Hazreti Mevlâna'yı Anma Törenleri'ne ait fotoğraf, bilgi ve belgelerin derlenmesine katkılarını istirham ediyoruz.

Feyizler, safalar ziyade ola...

Dr. Mehmet Ceylan ve oğlu Serdar Ceylan, Mayıs 1985.

1987 yılı Hz. Mevlâna'yı Anma Törenleri davetiye ve programı.

HZ. MEVLÂNA'YI ANMA TÖRENLERİ

Hz. Mevlâna'yı Anma Törenleri, kırklı yıllarda bir Halkevi faaliyeti çerçevesinde birkaç kişinin izlediği bir anma töreni olarak başlayıp, bugün tüm dünyada milyonlarca kişinin takip ettiği bir etkinliğe dönüşmüştür. Bu dönüşümün pek bilinmeyen hikâyesi, aslında hayli etkileyici ve düşündürücüdür.

Bilindiği üzere, aslında uzun bir tarihî geçmişe ve toplumsal belleğimizde önemli bir yere sahip olmasına mukabil Mevlâna Celâleddin-i Rûmî'yi Anma Törenleri, belki de dönemin kendine özgü koşulları nedeni ile ancak 1940'lı yıllarda, o da kişisel girişimlerin etkisiyle ve gayet mütevâzı bir şekilde başlayabilmiştir. Başlangıçta konferans ve

sohbet şeklinde yapılan bu kısa anma toplantılarında bazen bir ney sazının da eşlik ettiği görülmektedir. 1950'li yıllardan itibaren törenler daha detaylı bir şekilde ele alınmaya başlanmıştır. Şurası muhakkak ki, 1952 yılı Mart ayında **Amerikan Büyükelçisi George C. Mc Ghee** (1912-2005) ve eşinin Konya'yı ziyaret etmesi ve bu münasebetle Konya'da sınırlı da olsa bir tanıtım programı hazırlanması, törenlerin tarihçesinde bir dönüm noktası olmuştur. Bahis konusu program vesilesi ile Konya'ya bir saz heyeti ile birlikte giden rahmetli Neyzen Halil Can, aynı yıl Şeb-i Arûs'da yapılan kısa törenle başlayarak dikkatlerin Konya'ya çevrilmesini sağlamıştır. Bu açıdan rahmetli Neyzen Halil Can, bu törenlerin özellikle musiki yönüyle kurucusu olarak kabul edilir. Yanındaki sanatkarların arasında, talebesi rahmetli Neyzen Selâmi Bertuğ da yer almaktadır. 1952 yılı aynı zamanda, Konya'da bu etkinliklerin daha düzgün bir şekilde yapılması ve zaman içerisinde uluslararası bir mahiyet kazanması için çalışacak bir turizm cemiyyetinin de kuruluş çalışmalarının başladığı tarihtir. Ellili yıllardaki anma törenleri içerisinde en dikkat çekici olanı, 1954 yılında dergâh içerisinde icrâ edilen

George C. Mc Ghee (1912-2005)

âyindir. Keza aynı yıl, ilk defa dergâhta icrâ edilen bir âyînin belgesel olarak filme alınması da sağlanmıştı. Bu tarihten sonra toplumun ilgisi giderek artmış ve düzenlenen etkinliklerin içeriği de yavaş yavaş değişmiştir.

Törenlerin hem daha düzgün bir şekilde organize edilmesi hem de konunun turizm yönü üzerinde durulması için, 1960 yılından itibaren törenleri düzenleme görevi **Konya Turizm Derneği**'ne devredilmiştir. Anma Törenlerinin Konya'ya getirdiği hareketlilik hakikaten dikkat çekicidir. 1960'lı yıllar, yurt içinde olduğu kadar yurt dışından da ilginin hızla arttığı bir dönemdir. Politikacıların törenlere ilgisi de altmışlı yıllarda önemli bir seviyeye ulaşır.

Aynı dönemde yurt dışı semâ gösterileri de başlar ve tahmin edilenin ötesinde beğeni ile karşılanır. Öyle ki zaman içinde semâzenlerin görüntüsü, yurtdışında adeta Türkiye'nin simgesi haline dönüşecektir. Altmışlı yılların sonu ve yetmişli yılların başından itibaren kitle iletişim araçlarının törenlere ilgisi iyice yoğunlaşır. Magazin ilgisinin de aynı dönemde artmıştır. Günümüzde Hz. Mevlâna'yı Anma Törenlerinin simgesi olarak görülen semâ, moda defilelerinden yarışma programlarına, politik faaliyetlerden ülke tanıtımına kadar pek çok konuda bir görsel unsur olarak değerlendirilmektedir.

Hiç şüphe yok ki anma törenleri başladığında, yapılanın bir tarikat olarak Mevlevîliğin kendine özgü ritüelinin bir parçası mı, ya da klâsik Türk müziğinin

büyük eserleri olan âyînlerin icrâ edildiği bir sanat gösterisi mi olduğu, bir turizm faaliyetinin itici gücü folklorik bir öge mi olduğu, yoksa düşünür veya şair olarak Hz. Mevlâna'nın kültürel anlamda ele alınması için bir fon mu oluşturduğu gibi konularda farklı görüşler orta çıkmıştır. Bu farklı görüşlerin hepsini her halde anlayışla karşılamak gereklidir. Unutmayalım ki anma törenleri tekrar başladığında hem eski devir Mevlevîleri henüz hayattaydı, hem de politik hayatta inişler çıkışlar ve ihtilâller ile yeni devrin kimi hassasiyetleri toplumu yönlendirmeye devam ediyordu. Her ne kadar altmışlı yılların ortasında bile düzgün basıklı bir Mesnevî bulmak pek kolay değilse de, Hz. Mevlâna toplumsal bellekte son derece önemli bir yere sahipti. O nedenle zaman içinde törenlerle ilgili olarak ortaya çıkan farklı görüş ve değerlendirmelere bugünden bakarken farklı etkenleri de göz önünde bulundurmamayı ihmal etmemek gerekir. Yeter ki bilgi birikimi, iyi niyet ve bilinçle hareket etmek, hiç unutulmasın.

1954 Konya, soldan sağa: Selâmi Bertuğ, Halil Can, Ulvi Erguner.

ÜÇ ÇEYREK ASIRDA HZ. MEVLÂNA'YI ANMA TÖRENLERİ -I-

Her yıl genellikle 10 Aralık'ta başlayıp, "**Şeb-i Arus**" (Düğün Gecesi) olarak meşhur olan 17 Aralık gecesinde sona eren Hz. Mevlâna'yı Anma Törenleri'nin üç çeyrek asırlık bir geçmişi vardır. Cumhuriyet döneminde ilk defa 1940'lı yıllarda Hz. Mevlâna âşığı bazı kişilerin ferdi girişimleriyle Konya sathında başlayan anmalar, Konya dışından, özel-

likle İstanbul'dan, Mevlâna âşıklarının da faaliyetlerin içinde yer almasıyla ulusal boyutlu anma törenlerine dönüşür. İlerleyen zamanla uluslararası katılımların başlaması üzerine de Konya mahallî yönetimleri meseleye dâhil olur, böylelikle de ihtifaller daha profesyonelce ve kapsamlı olarak uluslararası bir boyuta ulaşır.

Cumhuriyet Döneminde Kronolojik Olarak Mevlâna'yı Anma Törenleri

1940

Ankara Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi doçentlerinden **Abdül-baki Gölpınarlı** (1900-1982) tarafından Konya Halkevinde verilen Mevlâna konferansı, kurulan ses düzeniyle halkevinin bütün salonlarından dinlendiği gibi dışarıda toplanan halk tarafından da ilgiyle takip edilir. Konferansın ardından Gölpınarlı, **Fezullah Sacit Ülkü** (1892-1970) ile "*Şiirde Mana ve Mevzu*" konulu bir konuşma yapar.

1941

Ağustos 1941'de **Yaman Dede** lakabıyla tanınan Diyamendi Keçeoğlu (1887-1962) Konya Halkevinde Mevlâna ve Mesnevi'si üzerine bir konferans verir.

Abdülbaki Gölpınarlı (1900-1982)

1942

Düzenli bir anma programı ilk kez bu yıl yapılır; 17 Aralık günü Halkevinde gerçekleştirilen bir programla **669. Vuslat Yıldönümü**nde Mevlâna anılır.

1943-1944

Bu yıllarda Mevlâna'yı anma hususunda bir bilgiye rastlanılmaz.

1945

Bu yılda da özel bir anma programı yapılmaz; sadece, her yıl İstanbul Üniversitesi'nce düzenlenen 6. Üniversite Haftası bu yıl Konya Halkevinde yapılır, mezkûr haftanın ilk günü olan 30 Eylül 1945 Pazar günü, saat 17.30'da Halkevi Sinema Salonu'nda **Prof. Dr. Ali Nihat Tarlan** (1898-1978) tarafından "*Mevlâna'nın Hayatı ve Şiirleri*" başlıklı bir konferans verilir.

1946

673. Vuslat yıldönümüne rastlayan 17 Aralık 1946 Salı günü derli toplu bir anma programının yapıldığını görürüz. Mevlâna, asırlardan sonra, Konya'da ilk defa sosyal ve ilmi hüviyetli bir toplantı ile anılır. 11.00'de bir grup Halkevi'nden hareketle Mevlâna'nın kabrini ziyaret eder. Akşam saat 17.30'da Halkevi'nde ihtifal yapılır, **Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluk**'un (1902-1974) konferansı ardından Mevlâna'nın Türkiye ve dünya müzelerindeki resimlerinden mürekkep fotoğraflar projeksiyonla gösterilir.

Prof. Dr. Ali Nihat Tarlan (1898-1978)

Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluk (1902-1974)

Yaman Dede (Diyamendi Keçeoğlu) (1887-1962)

Mehmet Muhlis Koner (1886-1957)

Mustafa Necati Elgin (1907-1977)

Prof. Dr. Anne Marie Schimmel (1922-2003)

1947

Konya'da herhangi bir faaliyet göze çarpmaz, bununla birlikte Ankara Üniversitesi Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nde bir program düzenlenir.

1948

676'ncı Vuslat Yıldönümü Halkevinde bir anma töreni yapılır. Müze Müdürü **Mehmet Zeki Oral** (1901-1962) "*Mevlâna'nın Hayatı ve Eserleri*", Belediye Başkanı **Mehmet Muhlis Koner** (1886-1957) "*Mevlana'nın Tasavvufu ve Felsefe ile Tasavvuf Arasındaki Fark*" konularında konuşur, ayrıca **Mahmut Nedim Güntel**, **Mustafa Necati Elgin** (1907-1977) ve **Av. Fakir Usman** (1926-1987) tarafından da şiirler okunur. 17 Aralık 1948'de aynı zamanda Ankara'da bir program düzenlenir. Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi konferans salonunda yapılan Hazret-i Mevlâna'nın 675. Yıldönümü Anma Törenine **Neyzen Halil Can** (1905-1973) ile birlikte talebesi **Neyzen Selâmi Bertuğ** (1924-2004) da iştirak eder. Bu yıl ayrıca '**Mevlâna'yı Sevenler Derneği**' kurulur.

1949

676. Vuslat Yıldönümünde Halkevi tarafından organize edilen programda Necati Elgin, M. Muhlis Koner konferans verir, Naat ve şiirler okunur. Ayrıca 1949'da Konya Halkevi'nde Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluk' un 24 Ekim 1949 tarihindeki "*Mevlâna ve İngiliz Fikir Alemi*" konulu konferansı dikkati çeker.

1950

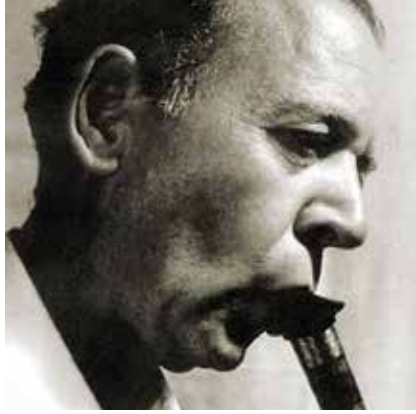
677. Vuslat Etkinlikleri, diğer yıllarla aynı olmakla beraber, daha detaylı bir programla **Şahin Sineması**'nda gerçekleşir. Mevlâna'nın hayatı hakkındaki konferans, Naat ve yoğun bir müzik programı ile etkinlik gerçekleşir. Pakistan'ın Lahor Pencap Üniversitesi'nde yapılan 'Mevlâna Günü' dolayısıyla Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluk'un Pakistan'a gönderdiği mesaj da yer alır. Tören böylelikle ilk defa Şahin Sineması'nda yapılır, giriş kartı uygulaması da ilk kez gerçekleşir. 1950 yılının 14 Mayıs'ından itibaren Türkiye'de iktidar değişir. Demokrat Parti törenlere ayrı bir ehemmiyet verir. 17 Aralık Pazar günü yapılacak olan Mevlâna'yı anma töreninde bulunmak üzere İçişleri Bakanı **Rüknettin Nasuhioğlu** (1894-1973), beraberlerinde Konya Milletvekili **Ömer Rıza Doğrul** (1893-1952) ile 16 Aralık 1950 Cumartesi günü Konya'ya gelir. Milli Eğitim Bakanı **Ahmet Tevfik İleri'nin** (1911-1961) de bir gün sonra Konya'da olacağı bildirilir.

1951

8 Ağustos 1951 tarih ve 5830 sayılı Kanun ile kapatılan Konya Halkevi önceki yıllarda Anma Törenlerini yapıyordu. 678. Vuslat Yıldönümü, 1951 yılı anma törenini ise Türk Milliyetçiler Derneği düzenler. **Türk Milliyetçiler Derneği Konya Şubesi**'nin düzenlediği program Halk Sineması'nda yapılır. Pakistan Maslahatgüzarı telgraf gönderir. Pakistan elçiliği basın ataşesi Yakup Dadaşı ile elçilik

Neyzen Halil Can (1905-1973)

Neyzen Selâmi Bertuğ (1924-2004)

Hayri Tümer (1926-1973)

17 Aralık 1954 Konya. Sadi Hoşses yönetiminde Milli Türk Talebe Birliği Ankara Üniversitesi Korosu.

özel kâtibi Nuru'l-İslâm Zübeyri de bulunur. Ateşe Yakup Dadaşı, Türkçe bir konuşma yapar ve Hz. Mevlâna hakkında samimi duygularını dile getirir. Sultan Selim Camii'nde Konyalı meşhur mevlithan **Tahir Karagöz** (1918-1994) tarafından okunan mevlitte camii hınca hınç dolar.

1952

679. Vuslat Yıldönümü, 1952 yılı törenlerine diğer yıllara kıyasla daha bir fazla önem verilir. Bunun içindir ki Konya ve çevresinin turizm değeri için '**Konya ve Çevresi Turizm Kongresi**' ismiyle 9 Haziran 1952 Pazartesi günü bir kongre tertip edilir, özellikle Mevlâna'yı anma törenlerinin dünya çapında bir program olması gerekliliği söylenir, bu sebeple başlarında **Hulki Âmil Keymen** (1896-1968) olmak üzere bir komite seçilir.

3 Ağustos 1952 Pazar günü Belediye Halk Sineması'nda Şahabettin Uzluk'un açılış konuşmasının ardından Mehmet Önder, "*Mevlâna'nın Hayatı ve Eserleri*" hakkında; sonrasında Muhlis Koner, "*Mevlâna'nın Felsefesi*" üzerinde durur. Bu arada üniversite öğrencileri Ankara'daki **Konya Yüksek Tahsil Gençlerini Okutma Derneği** tarafından 29 Haziran 1952 Pazar günü Sultan Selim Camii'nde Mevlâna'nın ruhu için, **Sadettin Kaynak** (1895-1965), **Henekli Hafız Abdurrahman Gürses** (1909-1999) ve Ankara radyosu sanatkarlarından **Sadi Hoşses** (1908-1994) ile Hafız Yeral'in katılacağı bir mevlit tertip edilir. 1952 yılının anma töreninde olarak Belediye Halk Sineması seçilir. Ankara'dan gelen heyetinin naatı ile başlayan törende, Mehmet Önder, Muh-

1954 yılı

lis Koner, Hulki Âmil Keymen konuşmaları, Mevlevî müziği; Halil Can, Selâmi Bertuğ, Ulvi Erguner (1924-1979), Kemal Bayık, Nazmi Ulusemre, Sabri Özdil, Hayri Tümer ve Kudret Özinal'dan müteşekkil grup tarafından Naatı Mevlâna ve ayin icra edilir. Aynı yıl, Mevlâna hakkında Celâleddin Kışmir (1919-2008) ve Mehmet Önder tarafından dört renkli bir kapak, bol resim ve temiz bir baskı ile hazırlanan, resimlerini ressam Ziya Ünal, İngilizcesini İbrahim Özgentaş, Fransızcasını Mete Kargalık tarafından yapılan Mevlâna adlı Türkçe-İngilizce-Fransızca dillerinde yazılmış olan kitap, 18 Aralık 1952 Perşembe gününden itibaren satışa arz edilir.

1953

680. Vuslat Yıldönümü, diğer

yıllardan daha da güzel bir şekilde icra edilir. Bunun için hazırlıklar da zaten önceden yapılır. 680. Vuslat Yıldönümü Törenleri için **Turizm Cemiyeti**'ne bağlı bir komisyon dâhilinde toplantılar yapılır. Programa konuşmacı olarak Prof. Dr. Ali Nihat Tarlan (1898-1978), Nevzad Ayasbeyoğlu (1808-1966), M. Nuri Gençosman (1897-1976), Abdülbaki Gölpinarlı (1900-1982) katılırlar. 680. Mevlâna ihtifali iki gün üç ayrı programla gerçekleşir. 16 Aralık 1953 Çarşamba, 14.00'te Belediye Sineması'nda öğretmen ve öğrencilere; aynı gün akşam 19.30'da davetiyesiz halka, 17 Aralık 1953 Perşembe günü akşamı 19.30'da Belediye Sineması'nda davetlilere yapılır. Ayrıca törenler için ressam Hasan İpeklioğlu tarafından Mevlâna Türbesi'nin rölyefi hazırlanır.

1956 Konya. Üst sıra soldan sağa: Kâni Karaca, Cahit Gözkan, Hulusi Gökmenli, Hayri Tümer, Resuhi Baykara, Hulki Amil Keymen, Cemalettin Server, Saadetdin Heper, Bahir Şereftuğ, Süha Tuna. Alt sıra soldan sağa: Niyazi Sayın, Nidâ Eskin, Ulvi Erguner, Selâmi Bertuğ, Ahmet Bican Kasaboğlu, Baki Baykara, Hürşit Ungay, Osman Dede, Cemal Selek, (...)

1954

İstanbul başta olmak üzere ülkemizin muhtelif yerlerinde anma etkinlikleri yapılan 681. Vuslat Yıldönümü Törenleri Şahin Sinemas'ında 16 Aralık 1954 Perşembe günü başlar, iki gün devam eder. Ankara Radyosu'nun canlı verdiği programa Milletvekilleri, Cumhurbaşkanı Celâl Bayar'ın (1883-1986) eşi Reşide Bayar, Başvekil Adnan Menderes'in (1899-1961) refikası Berrin Menderes, Mısır Büyükelçisi Ekselans İbrahim Akif Elalüsive, Libya Büyükelçisi Ekselans Ali Esad Ecarbi ve birçok ünlü katılır. Dr. Hulki Âmil Keymen, Sabri Özlü, Ruşen Ferit Kam (1902-1981), Hayri Tümer (1926-1973), Refik Ahmet Sevengil (1903-1970), Nezihe Araz (1920-2009), Prof. Anne

Marie Schimmel (1922-2003), Ulvi Erguner, Halil Can, Muhlis Koner'in katılımcılar arasında yer aldığı programda, Millî Türk Talebe Birliği Ankara Üniversitesi Korosu Sadi Hoşses (1908-1994) idaresinde konser verir. Ankara Radyosu bir sonraki gün programı banttan verir. Ellili yıllardaki anma törenleri içerisinde en dikkat çekici olanı, aralarında Celaleddin Kışmır ve Feyzi Halıcı'nın (d.1924) da bulunduğu **Mevlâna İhtifali Tertip Komitesi** tarafından yaptırılan 1954 yılında dergâh içerisinde icra edilen ayindir. Keza aynı yıl, ilk defa dergâhta icra edilen bir ayinin belgesel olarak filme alınması da sağlanmıştır. Bu tarihten sonra toplumun ilgisi giderek artmış ve düzenlenen etkinliklerin içeriği de yavaş yavaş değişmiştir.

1962 Konya: Üst sıra soldan sağa: (...), Andaç Arbaş, Selâmi Bertuğ, Doğan Ergin, (...), Hulusi Gökmenli, (...), Necdet Yaşar. Alt sıra soldan sağa: Niyazi Sayın, Feysi Halıcı, Kâzım Ağa

1955

682. Vuslat Yıldönümü için iki saatlik film hazırlanır, seslendirilmesini Mehmet Önder, müziğini neyzen Halil Can ve Hayri Tümer yapar. Dört ayrı programın yapıldığı törenlere Anne Marie Schimmel, Ayinhan Doktor Alâeddin Yavaşça, Hafız Şakir Efendi, Meliha Tarikâhya, Nazmi Ulusemre, Samiha Ayverdi (1905-1993), Sofi Huri (1897-1983) gibi isimler katılır. Programda Naathanlar: Hulûsi Gökmen Hafız Kâni Karaca (1930-2004), Ahmet Kasapoğlu, Sabri Özdil Neyzenler: Niyazi Sayın, Selami Bertuğ, Ulvi Erguner, Halil Can Kementçe: Cüneyt Orhon Rebab: Cahit Gözkan Kudümzenbaşı: Sadeddin Heper Kudümzenler: Hurşit Ungan, Hafız Kâni Karaca'dır.

1956

683. Vuslat Yıldönümü Kitaplık Salonundaki tören için dört ayrı program yapılır. Dr. Hulki Âmil Keymen, Mehmet Önder, Refi Cevad Ulunay (1890-1968), Abdülbaki Gölpınarlı katılır. Programların geniş mutribi dikkati çeker.

1957

684. Vuslat Yıldönümü dört gün sürer. Dr. Hulki Âmil Keymen, Kemal Edip Kürkçüoğlu, Ref'i Cevat Ulunay'ın katıldığı programlardaki mutrip geçen yıl gibi kalabalıktır. Bu yıl PTT piyasaya bir seri **Mevlâna Pulu** çıkarır.

1958

685. Vuslat Yıldönümü 14-17 Aralık 1958 tarihlerinde İl

1963 yılı

Kitaplığı (Konya Umumi Kitaplığı) Salonu'nda yapılır. Dr. Hulki Âmil Keymen, Prof. Dr. Anne Marie Schimmel, Kemal Edip Kürkçüglü, Prof. Mücteba Minevi, Abdülbaki Gölpınarlı, Halide Nusret Zorlutuna'nın (1901-1984) konuşmacı olarak katılacağı duyurulan törenin Mesnevihan Mithat Bahari Beytur (1975-1971) başkanlığındaki mutribinde şehir içinden ve dışından birçok sanatçı olur. Bu arada sanatçılardan bazıları kötü konaklama koşulları ve ilgisizlikten şikâyetle katılmaz. 1958 yılı anma törenleri sırasında gazetelerde ilgi çeken bir haber de Papa

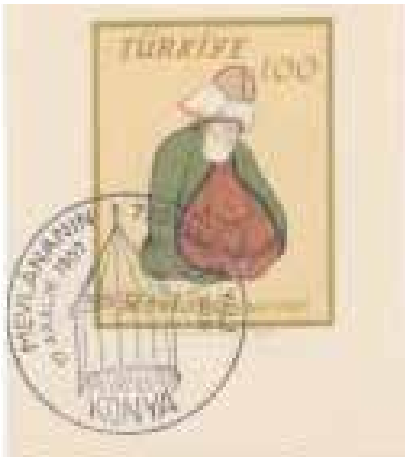
23. John'ın (1801-1963) Konya'ya yolladığı "**Bütün Katolik âlemi nâmına Mevlâna Hazretlerinin huzûrunda huşû ile eğilirim**" mesajı olur. Bu yıllarda ayrıca dikkati çeken problemlerin başında davetiyelerdeki sıkıntılar vardır.

1959

686. Yıldönümü 'Mevlâna Haftası' olur ve 5 gün, 7 gece, 12 seans olarak devam eder. Şeb-i Arus dışarıdan gelecek davetlilere ayrılır, programlar gündüz ve akşamları olmak üzere Umumi Kütüphane Salonu'nda yapılır.

1960

60 ihtilalinin olduğu seneki 687. Vuslat Yıldönümü beklenenin aksine daha yoğun bir şekilde geçer, törenler **Konya Turizm Derneği**'ne devredilir. Beden Terbiyesi Spor Sitesi içerisindeki Kapalı Spor Sarayında yedi gece üç gündüz olarak yapılan etkinliklere **Bediüzzaman Firûzanfer** (1897-1970), Abdülbaki Gölpınarlı gibi birçok yazarın yanı sıra devlet erkânı

1964 Konya.

Soldan sağa: Ulvi Erguner, Nizayi Sayın, Selâmi Bertuğ, Doğan Ergin, Fikret Bertuğ, Andaç Arbaş, Kemal Telliler.

da ilgi gösterir. Programlara ilginin yoğunluğu sebebiyle gündüz programları dörde çıkartılır.

1960 yılından sonra ihtifallere ilgi giderek artar. Turizm Derneği tarafından yapılan etkinlikleri kısa başlıklar halinde şöyledir.

1961

688. Vuslat törenleri, 10-17 Aralık tarihleri arasında gündüz ve gece toplamda olmak üzere toplam 11 seansta yapılır, tören bir Fransız televizyon şirketi tarafından da filme çekilir.

1962

689. Vuslat Törenleri, daha da erkene alınır ve 8-17 Aralık tarihleri arasında 14 seans olarak düzenlenir. İhtifale Rüstü Şardağ, Refi Cevad Ulunay, Kemal Edip Kürkçüoğlu da katılmıştır.

1963

690. Vuslat Törenleri, 7-17 Aralık tarihleri arasında kapalı spor salonunda yapılır ve ayrıca aynı dönemde kitaplık salonun-

da da konferanslar düzenlenir. Konya Turizm Derneği ile Konya Belediyesi Turizm Bürosu'nun katkılarıyla gerçekleştirilmiştir. Açılış ve kapanış konuşmalarını, Turizm ve Tanıtma Bakanı Ali İhsan Gögüş yapmıştır. Şeb-i Arûs gecesine AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, sefirler, bazı genel müdürler katılmıştır.

1964

691. Vuslat Törenleri daha da genişletilir, 5-17 Aralık tarihleri arasında 17 seans yapılır.

1965

692. Vuslat Törenleri Eylül ayına alınır. Eylül ayının Hazret-i Mevlâna'nın doğum günü olmasından, hava şartlarından ve aşırı ılıgiden alınır ve 18/30 Eylül tarihlerinde gerçekleşir. Ayrıca bu yıl 11-18 Aralık tarihlerinde de törenler yapılır. Törenlere Başbakan Süleyman Demirel ve Cumhuriyet Senatosu başkanı İbrahim Şevki Atasagun'da gelir. Törenlere, Cumhuriyet Senatosu başkanı İbrahim Şevki Atasagun da katılmıştır.

Aralık 1970, Konya, Mıtrip Heyeti.

1966

693. Vuslat Törenleri, 3-17 Aralık tarihlerinde sabah ve akşam olmak üzere on dokuz programla yapılır. O yılki programda **Emekli Tümgeneral Fahrettin Yakal** savcılığa başvurarak, lâiklik ilkelerine ve Anayasaya aykırılığı iddiasıyla Mevlâna türbesinde yapılan bir âyine katıldıkları için Başbakan Demirel ile bazı senatör ve milletvekilleri hakkında kanunî işlem yapılmasını ister. Açılış konuşmasını Millî Eğitim Bakanı Prof. Dr. Orhan Dengiz, Turizm Derneği Başkanı Sayın Feyzi Halıcı, Millî Eğitim Bakanlığı Kültür Müsteşarı Mehmet Önder yapmıştır.

1967

694. Vuslat Törenleri, 9-17 Aralık tarihlerinde sabah ve akşam olmak üzere on üç program yapılır. Bu yıl Turizm Derneği tarafından kırk kişilik bir ekip Fransa'da sema ayını düzenler.

1968

695. Vuslat Törenleri, 7-13 Aralık tarihlerinde gündüz ve gece toplamda olmak üzere on beş program yapılır. Bu yıl başta

sinema filmleri ve gazino sahneleri olmak üzere magazine edilen Mevlevî unsurları dikkati çeker. Ayrıca Millî Eğitim Bakanı Mevlâna Türbesi'nin yakınına Mevlâna Enstitüsü yapılacağını söyler. Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem açılış konuşmasını yapmıştır. İhtifallerde Sadettin Heper başkanlığındaki mıtrip ve sema heyetlerinde yüz kişi görev almıştır.

1969

696. Vuslat Törenleri, 11-17 Aralık tarihlerinde dördü gündüz yedisi gece olmak üzere toplam on bir program yapılır. Açılış konuşmasını Millî Eğitim Bakanı Prof. Orhan Oğuz, kapanış konuşmasını Turizm ve Tanıtma Bakanı Necmettin Cevheri yapmıştır. Törenler Ramazan Bayramı'na rastlamıştır.

1970

697. Vuslat Törenleri, Ramazan Bayramına denk gelir, 2-17 Aralık tarihlerinde gündüz ve gece toplamda 22 program yapılır. Bu yıl sanatçılar arasındaki sınıktılar gazetelere kadar yayılır.

• Devam edecek